

det over paa Læreren, fordi han i mange Tilfælde ikke er i Stand til at udføre dette Arbejde, og det kan man heller ikke med Rimelighed forlange af ham, at han skal. Det bør, synes jeg, være Kommunens Opgave at drage Omsorg for en virkelig Rengøring af Skolelokalerne. Naar det er paalagt Læreren, kan man med andre Ord sige, at det er ikke Læreren selv, der skal gøre det, men det bliver Læreren Hustru, der faar dette store Arbejde, og naar man nu i Skolen foruden selve Skolelokalerne endvidere har Gangen eller Forstuen, hvad man vil kalde det, Gymnastiksalen og sine Steder Opholdsrum, hvor de Børn, der have saa langt hjem, at de ikke kunne forlade Skolen i Midt-dagsstunden, kunne spise deres Mad, vil man se, at det er et meget byrdefuldt Arbejde, der hver Dag lægges paa Læreren Hustru. Mange danske Lærere ere jo saaledes stillede, at de ikke have Raad til at holde Pige, og Følgen bliver da, at Hustruen maa forlade sit eget Hjem for at paatage sig dette meget betydelige Arbejde. Jeg tror, det vilde være heldigst for alle Parter — naturligvis først og fremmest for Læreren, men sikkert ogsaa for selve Skolen — om dette Arbejde blev taget fra Læreren og lagt over paa Kommunen. Saaledes er det i Købstæderne, og jeg finder, det samme bør være Tilfældet ude i Landkommunerne.

Der er andre hygiejniske Bestemmelser, jeg kunde have ønsket fastslaaede i denne Lov. Jeg skal saaledes nævne det Griseri, der finder Sted med Spyting i Skolelokalerne. At der spyttes paa Gulvet er noget, enhver, der har været i en saadan Skole, ved, og det er jo alt andet end hygiejnisk, alt andet end smukt eller sundt. Det burde paabydes i saadanne Lokaler, at der henstilledes Spyttebakker, som kunde benyttes af Børnene. Jeg skal endvidere nævne det Griseri, der finder Sted i Skolerne med Hensyn til de Tavler, hvorpaa Børnene skrive. De gøres rene med Spyt, Børnene spytte paa Tavlerne og gnide det af med Haanden, og i Dag har et Barn denne Tavle, næste Dag et andet. Jeg har ogsaa set dem, der bære sig saa praktisk ad, at de slikke Tavlen ren med Tungen. Det er ganske sikkert et afskyeligt Griseri, som ikke burde finde Sted, og da mange smitsomme Sygdomme netop forplante sig ved Hjælp af Spyttet, tror jeg, man ikke alene af æstetiske Grunde, men ogsaa af Sundhedshensyn burde gribe ind og se at faa dette Griseri forhindret ved, at disse Tavler bleve rengjorte paa anden

Maade. Jeg vilde finde det naturligt, om der i ethvert Skolelokale fandtes en Vadske eller Servante, hvor Børnene dels kunde vadske sig selv og dels ved Hjælp af en Svamp eller en Klud kunde rengøre deres Tavler. For øvrigt maa jeg sige, at jeg saa helst, at man kom helt bort fra at bruge disse Tavler ved Undervisningen. Jeg tror, det vilde være langt heldigere at bruge Papir og lade Børnene skrive med Blyant og senere hen med Pen og Blæk. Jeg tror, at det dels vilde være mere hygiejnisk end Brugen af Tavle, og dels virke gavnligt for Udviklingen af Børnenes Skrivefærdighed. Vi Danske staa vistnok meget langt tilbage i Skrivefærdighed. Jeg har f. Eks. flere Gange modtaget Breve fra Arbejdere i England, og det har forbavset mig i høj Grad at se den elegante Haandskrift, hvormed de vare skrevne, medens man i Breve, skrevne af Folk i Danmark, der ikke ere vant til til daglig at omgaas Pen og Blæk, ofte vil se sørgelig slette Haandskrifter. Jeg tror, det har for en stor Del sin Grund i, at Børnene i vore Skoler stadig skulle skrive med Grif-fel paa Tavle.

Jeg skal nævne en lille Foranstaltning til, som jeg kunde ønske paabudt i denne Lov, nemlig at det gjordes til Pligt for alle Kommuner at anskaffe Skiftesko til Børnene. Børn, som komme ude fra de ofte sølede, snefyldte Veje slæbe jo en hel Del Smuds og Sne ind i Skolestuen, saa at det er alt andet end hyggeligt, naar der samles 30 eller flere Børn i den. Det har ogsaa Betydning for selve Børnene, som have gaaet en lang snavset Vej til Skolen, om de kunne skifte deres vaade Fodtøj og faa tørt Fodtøj paa i Stedet. En saadan Reform er jo ad Frivillighedens Vej indført i ikke faa Kommuneskoler, og det vilde være heldigt, om det ligefrem blev paabudt ved Lov, at Skiftesko indføres ved Skolerne. Det vilde ogsaa bidrage meget til at forøge Renligheden i vore Skoler. I det hele taget synes jeg, at vi fra Lovgivningsmagtens Side burde gøre alt, hvad der staar i vor Magt for at gøre Skolelokalerne lyse, rene og sunde, at gøre dem til hyggelige Opholdssteder for Børn og for Lærere. Jeg tror, at det vilde være i høj Grad til Fremme for Arbejdet.

Som det er sagt af mig og ogsaa af den foregaaende Taler, er det gennemgaaende kun smaa Spørgsmaal, dette Lovforslag beskæftiger sig med. De virkelige store og indgribende Spørgsmaal gaar Forslaget med den største Forsigtighed udenom. Det ærede Medlem for Rudkøbing (Guld-